

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: BR-9P/54/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6323201070
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Elena Lámerová
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2023:6323201070.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Banská Bystrica, pracovisko Brezno, sudkyňou JUDr. Elenou Lámerovou, v právnej veci starostlivosti o maloletého A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako matka, v zastúpení kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno, syna matky C. D., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E., F., F. XXXX/XX a otca G. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H. I., B. - J., K. XXX, t.č. na neznámom mieste, o návrhu matky na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému, takto

rozhodol:

- I. Maloletý A. B., nar. XX.XX.XXXX sa zveruje do osobnej starostlivosti matky.
- II. S účinnosťou od 01.05.2023 je otec povinný prispievať na výživu maloletého 3.600,- CZK mesačne, ktoré je povinný platiť vždy do 15-teho dňa každého mesiaca dopredu k rukám matky maloletého.
- III. Za obdobie od 01.05.2023 do 31.10.2023 vznikol otcovi dlh na zročnom výživnom na maloletého vo výške 18.600,- CZK; tento dlh je otec povinný zaplatiť k rukám matky maloletého do 3 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia.
- IV. Vo zvyšku sa návrh matky zamietá.
- V. Styk otca s maloletým sa ponecháva na dohodu rodičov.
- VI. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom doručeným tunajšiemu súdu 30.05.2023 sa matka maloletého domáha úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k nemu tak, aby maloletý jej bol zverený do osobnej starostlivosti, jeho otec aby bol zviazaný prispievať na neho výživným 200,- Eur mesačne s účinnosťou od 01.11.2022, styk otca s maloletým nech je upravený na každú prvú stredu v mesiaci v čase od 15:00 hod. do 17:00 hod. za asistencie akreditovaného subjektu F. L. a každý štvrtok a každú nedeľu v čase od 17:00 hod. do 19:00 hod. formou videohovoru. Svoj návrh odôvodnila tým, že dňa 05.11.2022 prišla s maloletým z Českej republiky na Slovensko, bez súhlasu otca maloletého, avšak následne ho o tom informovala. Dňa 11.11.2022 podala návrh na Okresný súd Brezno vo veci zverenia maloletého do jej osobnej starostlivosti. Uznesením č.k. 8P/117/2022-33 jej súd oznámil, že nemá právomoc konať vo veci starostlivosti o maloletého.

Ešte v decembri 2022 sa zamestnala ako chyžná v M. C.. Zároveň poberá rodičovský príspevok zo Slovenskej republiky. F. E. požiadala o zaradenie do poradovníka na sociálny byt. Od apríla 2023 maloletý navštevuje detské jasle.

Otca maloletého pravidelne informuje o zdravotnom stave a bežnom živote maloletého, umožňuje mu tiež kontakt s maloletým prostredníctvom videohovoru - o čo otec maloletého v podstate nemá záujem a ju za všetko kritizuje. Jeho pozornosť sa upriamuje viac na ňu ako na maloletého, žiada ju o návrat aj s maloletým, prípadne o finančné prostriedky. Informoval ju, že nepracuje a má problémy splácať dlžoby. Otec na výživu maloletého finančne neprispel, neposlal mu žiadne veci.

Za štát obvyklého pobytu maloletého považuje Slovenskú republiku, nakoľko maloletý na Slovensku žije niekoľko mesiacov, má väzby na starých rodičov, prastarých rodičov a iných príbuzných, navštevuje detské jasle, má kamarátov a rozpráva po slovensky.

Z Českej republiky s maloletým odišla, pretože sa necítila v bezpečí.

Ešte za spolužitia s otcom maloletého sa ich vzťahy zhoršovali, a to aj v období jej tehotenstva - otec maloletého začal užívať omamné látky, alkohol a hral automaty. Po narodení maloletého sa situácia zhoršila, otec maloletého ju začal psychicky aj fyzicky napádať. Nakoľko situácia v rodine sa vyhrotila s pomocou OSPODU sa zdržiavala v "utajenom bývaní". Počas pobytu v utajenom bývaní jej bolo ponúknuté bývanie v azylovom dome pre matky s deťmi, avšak ona sa dala presvedčiť otcovi maloletého, aby sa k nemu vrátila. Situácia v rodine sa však ďalej zhoršovala, otec maloletého si našiel priateľku, s čím sa ani netajil. Otca maloletého vyhodila zo spoločnej domácnosti prenajatého bytu a OSPODU oznámila, že s maloletým odchádza na Slovensko k rodičom. Z Českej republiky vycestovala 04.11.2022 vo večerných hodinách bez súhlasu otca maloletého, následne ho informovala, že sa spolu s maloletým nachádza na Slovensku.

Po príchode na Slovensko žije s maloletým synom v spoločnej domácnosti so svojimi rodičmi a maloletou sestrou v byte, ktorý je v ich osobnom vlastníctve. V čase jej odchodu z Českej republiky otec maloletého pracoval v spoločnosti F. B. N.. N. s čistým zárobkom cca 22.000 CZK.

2. Z potvrdenia M. C. N.. E. súd zistil, že v decembri 2022 matka maloletého zarobila v čistom 586,09 Eur, za prvých 5 mesiacov roku 2023 dosiahla u tohto zamestnávateľa priemerný čistý mesačný príjem 942,96 Eur.

3. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno doručenej súdu 30.06.2023 súd zistil, že tento úrad vykonal šetrenie pomerov maloletého, pričom zistil, že matka s maloletým býva v 3-izbovom byte, ktorý je vo vlastníctve jej rodičov O. D. a F. D.. V byte okrem nich býva ešte aj maloletá sestra matky maloletého P. D., nar. XX.XX.XXXX. Matka s maloletým majú k dispozícii izbu, kde je umiestnená posteľ a detská postieľka, skrine na odkladanie ošatenia a osobných vecí a maloletý má v izbe umiestnené hračky a vytvorený priestor na hranie. Matka si v apríli 2023 podala žiadosť o nájomný mestský byt. Od 01.04.2023 maloletý navštevuje jasle F. Q. E., kde jeho matka uhrádza mesačne cca 400,- Eur. Matka maloletého pracuje v M. C. ako chyžná, z dôvodu nevyhovujúcej pracovnej doby dala v tomto zamestnaní výpoveď a 07.08.2023 má podpísať pracovnú zmluvu s obchodným reťazcom B. Q. E. ako predavačka, kde má dohodnutý 6 hodinový pracovný čas, čo jej umožní lepšiu starostlivosť o maloletého. Matka maloletého svojim rodičom na spoločnú domácnosť prispieva sumou 200,- Eur.

4. Matka maloletého súdu 26.06.2023 doručila zmluvu o poskytovaní sociálnych služieb maloletému v N. - F. N. a pripojila k nemu aj cenník úhrad a tiež rozhodnutie D. R. N. F. R. F., E. č. 16/2023-133 zo dňa 19.06.2023 o prijatí maloletého na predprimárne vzdelávanie v materskej škole od 01.09.2023 na celodennú výchovu a vzdelávanie.

5. Prostredníctvom Centra pre medzinárodnoprávnu ochranu detí a mládeže súd získal správu z B. I. C. N. B., územného odboru B., z ktorej zistil, že orgán polície v Kladne preveruje týranie matky maloletého jeho otcom. Z tejto správy vyplýva, že polícia otca vyšetrovala v januári 2020, kedy bol pod vplyvom amfetaminu/metamfetaminu, v rovnakom čase ho vyšetrovala pre porušenie povinnosti z dopravnej značky, tiež že na jazdu použil vozidlo, ktoré nespĺňa technické podmienky určené osobitným právnym predpisom, v decembri 2021 pre fyzické napadnutie matky maloletého, v septembri 2022 pre priestupok proti občianskemu spolunažívaniu, ktorého sa mal dopustiť voči matke maloletého a aktuálne pre zanedbanie povinnej výživy, nakoľko od novembra 2022 doteraz úmyselne neplatil vyživovaciu povinnosť na maloletého aspoň v minimálnej čiastke, t.j. 1.000,- CZK. V júli 2023 bol stíhaný za neuposlušnosť výzvy úradnej osoby a tiež za poškodenie čelného skla osobného auta.

6. Mesto B., Magistrát tohto mesta, odbor sociálny - oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí súdu oznámilo, že v mieste trvalého bydliska otca maloletého opakovane vykonávali šetrenia, ale otec nikdy nebol zastihnutý. V dome, kde by sa mal otec zdržiavať došlo k tragédii pri požiari. Či sa otec maloletého v

dome aj naďalej zdržuje nevedia. Otec S. B. od odchodu matky maloletého na Slovensko nekontaktoval. Otec s OSPOD riadne nespolupracoval ani v dobe kedy matka s maloletým bývali v N.. S rodinou maloletého pracovali, nakoľko bol vyhodnotený ako dieťa ohrozené, pretože jeho matka opakovane žiadala pomoc od polície aj od OSPOD. Bála sa agresívneho správania otca maloletého, ktoré sa malo stupňovať v dobe kedy mal byť pod vplyvom alkoholu alebo návykových látok. Matke bolo zaistené i utajované bývanie. Nakoľko sa matka bála o svoj život a život maloletého syna odišla späť za svojou rodinou na Slovensko. Matka túto skutočnosť dopredu konzultovala s OSPOD. V prípade, že by mal byť otcovi určený styk s maloletým je treba zvážiť všetky riziká a zaistiť ochranu maloletého napr. formou asistovaného kontaktu so synom.

7. Zamestnávateľ otca maloletého F. B. N.. N. súdu oznámil, že otec maloletého v ich spoločnosti pracoval na základe pracovnej zmluvy od 01.10.2019 do 31.05.2023, vtedy bol skončený pracovný pomer dohodou medzi zamestnancom a zamestnávateľom bez udania dôvodu. Počas pracovného pomeru otec maloletého zarobil v roku 2023 v čistom v januári 19.590,- CZK, vo februári 19.374,- CZK, v marci 27.389,- CZK, v apríli 18.667,- CZK, v máji 7.238,- CZK.

8. Na pojednávaní dňa 31.10.2023 matka maloletého súdu uviedla, že ani jej nie je známa aktuálna adresa otca maloletého, naďalej by mal bývať v Českej republike, zrejme niekde pri hraniciach s Poľskom. Boli v telefonickom kontakte, on sa ju snažil presvedčiť, že sa zmenil, aby sa k nemu vrátila. Uvádza, že pracuje v expedičnej firme, kde zarobí 50.000,- CZK mesačne, ale ide na pohovor, kde by mohol zarábať 80.000,- CZK mesačne, pričom nevie ako tento pohovor skončil. Od podania návrhu otec prispel maloletému v septembri 2023 sumou 1.000,- CZK a v októbri 2023 sumou 2.000,- CZK. Podľa nej otec maloletého má problém s prácou, s bývaním, so svojou agresivitou.

Trvá na podanom písomnom návrhu, navrhuje maloletého zveriť do jej osobnej starostlivosti, jeho otca zaviazat' prispievať na neho výživným 200,- Eur mesačne a styk otca s maloletým nechať na dohodu rodičov. Dodala, že kvôli agresivite otca musela od neho spolu s maloletým odísť z Českej republiky, presťahovala sa k svojim rodičom do ich domácnosti. Aj v čase spolužitia s otcom maloletého tento keď mal nejaké peniaze nedal ich na spoločnú domácnosť, nedal ich na maloletého, ale dával ich na alkohol, cigarety, drogy, alebo ich prehral. Políciou Českej republiky je otec maloletého stíhaný pre neplnenie vyživovacej povinnosti, nakoľko od novembra 2022 doteraz si úmyselne neplnil vyživovaciu povinnosť aspoň v minimálnej výške, t.j. v súčasnosti 1.000,- CZK mesačne. Podľa matky otec maloletého je naďalej slobodný, naďalej iné vyživovacie povinnosti nemá.

9. Podľa § 161 ods. 1 CSP, ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len "procesné podmienky").

10. Podľa Článku 7 ods. 2 Ústavy SR, Slovenská republika môže medzinárodnou zmluvou, ktorá bola ratifikovaná a vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo na základe takej zmluvy preniesť výkon časti svojich práv na Európske spoločenstvá a Európsku úniu. Právne záväzné akty Európskych spoločenstiev a Európskej únie majú prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky. Prevzatie právne záväzných aktov, ktoré vyžadujú implementáciu, sa vykoná zákonom alebo nariadením vlády podľa čl. 120 ods. 2.

11. Podľa bodu 19 Nariadenia Rady (EÚ) č. 2019/1111 z 25.06.2019 o právomoci a uznávaní a výkone rozhodnutí v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností a o medzinárodných únosoch detí (ďalej len "Nariadenie"), kritériá právomoci vo veciach rodičovských práv a povinností sú tvorené tak, aby zodpovedali najlepšiemu záujmu dieťaťa a mali by sa uplatňovať v súlade s ním. Akýkoľvek odkaz na najlepší záujem dieťaťa by sa mal vykladať v zmysle článku 24 Charty Základných práv Európskej únie (ďalej len "charta") a Dohovoru Organizácie Spojených národov o právach dieťaťa z 20. novembra 1989 (ďalej len "dohovor OSN o právach dieťaťa"), ako sú transponované vo vnútroštátnom práve a vnútroštátnych postupoch.

12. Podľa bodu 22 vety prvej Nariadenia, vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržovania dieťaťa a bez toho, aby bola dotknutá prípadná voľba súdu podľa tohto nariadenia, súdy členského štátu obvyklého pobytu dieťaťa by si mali zachovať svoju právomoc, kým dieťa nenadobudne nový obvyklý pobyt v inom členom štáte a nie sú doplnené určité podmienky.

13. Podľa Článku 1 ods. 1 Nariadenia, toto nariadenie sa uplatňuje v týchto občianskych veciach:

- a) rozvod, rozluka alebo anulovanie manželstva;
- b) nadobúdanie, výkon, prenesenie, obmedzenie alebo odňatie rodičovských práv a povinností.

14. Podľa Článku 7 Nariadenia, súdy členského štátu majú právomoc vo veciach rodičovských práv a povinností k dieťaťu, ktoré má obvyklý pobyt v tomto členskom štáte v čase začatia konania. Odsek 1 tohto článku sa uplatňuje s výhradou článkov 8 až 10.

15. Podľa Článku 9 Nariadenia, Bez toho, aby bol dotknutý článok 10, si v prípade neoprávneného premiestnenia alebo zadržania dieťaťa súdy členského štátu, v ktorom malo dieťa obvyklý pobyt bezprostredne pred jeho neoprávneným premiestnením alebo zadržaním, zachovávajú právomoc, až kým dieťa nenadobudne obvyklý pobyt v inom členskom štáte, a:

a) každá osoba, inštitúcia alebo iný subjekt, ktorý vykonáva opatrovnícke právo, sa zmieril s premiestnením alebo zadržaním alebo

b) dieťa sa zdržiavalo v tomto inom členskom štáte najmenej jeden rok po tom, ako sa osoba, inštitúcia alebo iný subjekt, ktorý vykonáva opatrovnícke právo, dozvedel, alebo mohol dozvedieť, o mieste pobytu dieťaťa, dieťa sa zžilo s novým prostredím a je splnená najmenej jedna z týchto podmienok:

i) do jedného roka odvtedy, ako sa nositeľ opatrovníckeho práva dozvedel alebo mohol dozvedieť o mieste pobytu dieťaťa, sa nepodala žiadosť o návrat dieťaťa na príslušné orgány členského štátu, do ktorého bolo dieťa premiestnené alebo v ktorom je dieťa zadržované;

ii) nositeľ opatrovníckeho práva vzal späť svoju žiadosť o návrat a v lehote stanovenej v bode i) sa nepodala nová žiadosť;

iii) žiadosť o návrat, ktorú podal nositeľ opatrovníckeho práva, zamietol súd členského štátu z iného dôvodu, ako je uvedený v článku 13 ods. 1 písm. b) alebo ods. 2 Haagskeho dohovoru z roku 1980, a proti rozhodnutiu už nemožno podať riadny opravný prostriedok;

iv) žiadny súd nezačal konanie podľa článku 29 ods. 3 a 5 v členskom štáte, v ktorom malo dieťa obvyklý pobyt bezprostredne pred neoprávneným premiestnením alebo zadržaním;

v) súdy členského štátu, v ktorom malo dieťa obvyklý pobyt bezprostredne pred neoprávneným premiestnením alebo zadržaním, vydali rozhodnutie o opatrovníckom práve, z ktorého nevyplýva povinnosť návratu dieťaťa.

16. Podľa Článku 3 písm. d) Nariadenia Rady (ES) č. 4/2009 z 18.12.2008 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach vyživovacej povinnosti, v členských štátoch je právomoc vo veciach vyživovacej povinnosti daná súdu, ktorý má podľa svojho právneho poriadku právomoc konať o rodičovských právach a povinnostiach, ak vec týkajúca sa vyživovacej povinnosti je spojená s týmto konaním, pokiaľ sa táto právomoc nezakladá výlučne na štátnej príslušnosti niektorého z účastníkov.

17. Jednou zo základných podmienok, za ktorých môže súd konať v danej veci je právomoc súdu. Splnenie tejto procesnej podmienky súd skúma v každom štádiu konania.

18. Z vykonaného dokazovania súd zistil, že maloletý sa narodil mimo manželstva, a to v Českej republike v meste N.. Jeho narodenie je zapísané aj v osobitnej matrike Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, v knihe narodení vo zv. ORI/151, ročník 2020, str. 75, pod por. č. 223. Do 04.11.2022 žil spolu so svojou matkou pri svojom otcovi v Českej republike. Matka s maloletým opustila Českú republiku bez súhlasu otca, túto skutočnosť mu však dodatočne oznámila.

Od 05.11.2022 doteraz maloletý žije so svojou matkou v Slovenskej republike, s jeho premiestnením sa jeho otec zmieril (nedomáhal sa jeho návratu súdnou cestou), maloletý od 22.03.2023 navštevoval jasle - N. - F. N. Q. E. a od 01.09.2023 bol prijatý na celodennú výchovu a vzdelávanie - predprimárne vzdelávanie v F. R. C. D. R. Q. E.. Maloletému poskytuje zdravotnú starostlivosť F. B. v E. na F..

Z tohto vyplýva, že maloletý v čase podania návrhu jeho matkou, t.j. 30.05.2023 mal obvyklý pobyt na Slovensku; preto konať o návrhu jeho matky vo veci samej je v právomoci slovenského súdu a v mieste príslušnosti Okresného súdu Banská Bystrica, pracovisko Brezno.

19. Podľa Čl. 9 ods. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, uznávajú právo dieťaťa oddeleného od jedného alebo oboch rodičov udržiavať pravidelné osobné kontakty s oboma rodičmi, ibaže by to bolo v rozpore so záujmami dieťaťa.

20. Podľa § 36 ods. 1 Zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len zákon o rodine), rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a

povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určiť, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti.

21. V zmysle § 25 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia.

22. Podľa § 25 ods. 2 Zákona o rodine, ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí.

23. Podľa § 24 ods. 4 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností, alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvoma rodičmi.

24. Podľa § 24 ods. 5 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov dbá na právo toho rodiča, ktorému nebude maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, na pravidelné informovanie sa o maloleťom dieťati. Rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, môže sa práva na pravidelné informovanie sa o maloleťom dieťati domáhať na súde.

25. Podľa § 65 ods. 1 Zákona o rodine, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

26. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

27. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

28. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

29. Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

30. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

31. Podľa § 63 ods. 3 Zákona o rodine, ak to majetkové pomery povinného rodiča dovoľujú za odôvodnené potreby dieťaťa možno považovať aj tvorbu úspor. V takom prípade súd uvedie pri určení výživného sumu výživného, ktorá je určená na tvorbu úspor a uloží povinnému rodičovi, aby túto sumu poukazoval na osobitný účet maloletého dieťaťa, ktorý v prospech neho zriadi rodič, ktorému bolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti. Na nakladanie s prostriedkami na účte maloletého dieťaťa je potrebný súhlas súdu.

32. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

33. Podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine, výživné sa platí v pravidelných, opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

34. Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine, právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov späť od dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

35. Podľa čl. 5 základných zásad Zákona o rodine záujem maloletého dieťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťa sa zohľadňuje najmä :

- a) úroveň starostlivosti o dieťa,
- b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa, alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenia vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvoma rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

36. Podľa § 52 Zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len CMP), žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

37. Z vykonaného dokazovania súd zistil, že maloletý má v súčasnosti 2 roky a 10 mesiacov. Je zdravý. Od 01.04.2023 navštevoval N. - F. N., kde sa mesačne platil poplatok 370,- až 400,- Eur. Od 01.09.2023 je maloletý prijatý do Materskej škôlky v E. L. F., kde sa na začiatku školského roka na združenie rodičov platilo 20,- Eur a mesačne sa platil poplatok za škôlku 20,- Eur a za stravu cca 35,- Eur. Medzi pravidelné mesačné výdavky matky maloletého patrí : za stravu maloletého 150,- Eur, jeho drogéria 30,- až 40,- Eur, vitamíny 17,- Eur, oblečenie cca 50,- Eur. Maloletý po nástupe do detského zariadenia býva častejšie chorý niekedy aj 2 krát do mesiaca, jedna choroba matku vyšla 15,- až 20,- Eur. Matka maloletému kúpila zimné topánky za 50,- Eur, v lete sandále za 40,- Eur a prechodné topánky za 17,- Eur. Maloletý má založenú poisťku so sporením, na ktorú mu matka mesačne platí 19,68 Eur.

38. Matka maloletého je slobodná, nemajetná, s maturitou ukončila stredoškolské vzdelanie v oblasti obchodu a podnikania. Od 12.12.2022 do 31.05.2023 pracovali v M. C. N. s priemerným čistým mesačným príjmom 942,96 Eur. Od 01.08.2023 pracuje v B. Q. E., v auguste zarobila v čistom 818,- Eur, v septembri 900,- Eur. Do 3 rokov veku maloletého poberá rodičovský príspevok v súčasnosti vo výške 473,30 Eur a prídavky na maloletého 60,- Eur. Iné vyživovacie povinnosti nemá. Spolu s maloletým býva u svojich rodičov v ich byte, vedú spoločnú domácnosť. Rodičom na bývanie mesačne prispieva 200,- Eur, ostatné potreby zabezpečuje sama, čo ju vyjde za jej stravu 100,- Eur, za jej hygienu 30,- Eur, cestovné do práce 30,- Eur, stravné lístky v práci 90,- Eur, mobil 33,- Eur. Keď pracovala na Táloch mesačne ju cestovné vyšlo 150,- Eur.

Počas pobytu v Čechách mala dlhy, požičala si 5.000,- Eur na splatenie týchto dlhov; pôžičku spláca mesačne po 89,77 Eur. V súčasnosti si založila poisťku so sporením, na ktorú mesačne dá 53,- Eur. So zdravím nemá zvýšené výdavky.

39. Otec maloletého je slobodný, v súčasnosti sa nachádza na neznámom mieste, nie je možné zistiť jeho aktuálneho zamestnávateľa. Posledným známym zamestnávateľom otca maloletého boli F. B. N.. N., s ktorými 31.05.2023 skončil pracovný pomer dohodou bez udania dôvodu. U tohto zamestnávateľa dosahoval priemerný čistý mesačný zárobok v roku 2022 18.836,33 CZK a od januára do mája 2023 18.451,60 CZK. Iné vyživovacie povinnosti nemá. Bol niekoľkokrát riešený políciou Českej republiky a to pre vedenie motorového vozidla pod vplyvom návykovej látky, pre porušenie povinnosti vyplývajúcej z dopravnej značky, pre zlý technický stav motorového vozidla, pre fyzické napadnutie

matky maloletého, pre priestupok proti občianskemu spolunažívaniu v súvislosti s matkou maloletého a aktuálne je stíhaný pre zanedbanie povinnej výživy, nakoľko mal na výživu maloletého prispievať zo zákona aspoň minimálnym výživným, t.j. 1.000,- CZK. Na výživu maloletého prispel iba dvakrát, a to v posledných mesiacoch - v septembri 2023 1.000,- CZK a v októbri 2023 2.000,- CZK.

40. Na pojednávaní 31.10.2023 kolízny opatrovník navrhol súdu, aby maloletého zveril do osobnej starostlivosti matky, výživné určil zo strany otca a styk otca s maloletým ponechal na dohodu rodičov.

41. Vzhľadom k tomu, že maloletý je narodený mimo manželstva a jeho rodičia nežijú v spoločnej domácnosti súd upravil výkon rodičovských práv a povinností k nemu tak, že vyhovel návrhu matky a maloletého zveril do jej osobnej starostlivosti. Takúto úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému navrhol aj kolízny opatrovník zastupujúci záujmy maloletého v tomto konaní.

42. S účinnosťou od 01.05.2023, t.j. od prvého dňa mesiaca, v ktorom matka maloletého podala návrh, súd zaviazal otca maloletého prispievať na výživu maloletého sumou 3.600,- CZK (v čase rozhodovania podľa Národnej banky Slovenska bol kurz 1,- Euro = 24,558 CZK; pri tomto kurze 3.600,- CZK predstavuje 146,59 Eur). Podľa názoru súdu takto určené výživné zodpovedá tak zisteným odôvodneným potrebám maloletého, ktorý je v predškolskom veku, ako aj možnostiam, schopnostiam jeho otca a tiež matky s prihliadnutím aj na osobnú starostlivosť matky o maloletého. Súd zaviazal otca prispievať výživné v českých korunách, nakoľko v čase spolužitia s matkou a maloletým žil v Českej republike, pracoval s príjmom v českých korunách.

43. Nakoľko súd zaviazal otca prispievať na výživu maloletého od 01.05.2023 do vyhlásenia rozhodnutia (31.10.2023) mal otec na výživu maloletého zaplatiť 21.600,- CZK (3.600,- CZK x 6 mesiacov). Za toto obdobie zaplatil spolu 3.000,- CZK (v septembri 2023 1.000,- CZK, v októbri 2023 2.000,- CZK). Rozdiel v uvedených sumách predstavuje 18.600,- CZK. Vzhľadom na zistené pomery všetkých účastníkov súd zaviazal otca tento dlh zaplatiť k rukám matky maloletého do 3 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia.

44. Nakoľko sa matka maloletého domáhal vyššieho výživného - 200,- Eur (4.800,- CZK), súd jej návrh vo zvyšku zamietol ako v tejto časti neodôvodnene podaný, nakoľko možnosti a schopnosti otca neumožňujú a odôvodnené potreby maloletého nevyžadujú výživné v takejto výške.

45. Styk otca s maloletým súd ponechal na dohodu rodičov. Je na matke maloletého, v prípade ak jeho otec prejaví záujem o styk s maloletým, či otcovi umožní styk s maloletým, za akých podmienok a v akom rozsahu. V prípade, že matka bude brániť otcovi v styku s maloletým otec má samostatné právo domáhať sa úpravy svojho styku s maloletým na súde.

46. O náhrade trov konania súd rozhodol v súlade s ustanovením § 52 a nasledujúcich, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania ak tento zákon neustanovuje inak. Súd v konaní nezistil ani žiadne skutočnosti, pre ktoré by priznanie náhrady trov konania niektorému z účastníkov považoval za spravodlivé. Takejto náhrady trov konania sa ani jeden z účastníkov nedomáhal.

XX. Podľa § 44 CMP rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne na Krajský súd Žilina prostredníctvom Okresného súdu Banská Bystrica, pracovisko Brezno.

Podľa § 363 Zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len CSP"), v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP, rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že neboli splnené procesné podmienky; súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces; rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd; konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci; súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností; súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam; zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené; alebo rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a podľa § 62 ods. 1 CMP aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 232 ods. 2 CSP, ak súd uložil v rozsudku povinnosť plniť, rozsudok je vykonateľný márnym uplynutím lehoty na plnenie, ak nie je ustanovené inak.

Podľa § 376 ods.1 CMP ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul (iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému), môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní peňažnú povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže oprávnený (za maloletého jeho zákonný zástupca) podať návrh na vykonanie exekúcie podľa § 48 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov. Príslušným na podanie návrhu na výkon exekúcie je Okresný súd Banská Bystrica.